רבי אליעזר אומר פותחין לאדם בכבוד אביו ואמו. (ז) שנאמר לו לוי היית יודע(שהאמר"ם) על תביך[תי] לו לאחד שגדל בן רשע כזה שהוא פורץ בנדרים"שכן רשעים דרכן למדוד כדאמרינן לעיל בפירקין קמא (דף ט.) ואם תאמר "לאו, דלולו הייתי יודע לא הייתי מודר מהיכין לו : **וחכמים אוסרין**. שלפיכך אין דעתם להתחרט עליהם לו דעת (ה) להתחרט : **רבי נדוך אומר עד שפותחין לו בכבוד אביו ואמו כו'**. כלומר אם כן־כשולים לפתוח לו בכבוד אביו ואמו, פותחין לו גמי בכבוד המקום, שיכולים לומר לו גמי שכנגד הקב"ה עשה שגדר ורשע הוא לעשים : **מלמ אם אמה אומר כן**. שפותחין לו בכך : **לאין נדרים**. בגמרא מפרש לה : **כדבר שבינו לבין אביו ואמו**. כגון שהדיר וסם לריכים לו להנאתו שפותחין לו בכבודם : **פותחין בנולד**. כדבר שלא היה בעולם בשעת נדרו (ו) ועדיין עתידין לבוא לעולם לאחר שגדר ומפרש כילד : **ונעשה סופר**. אית דאמרי תלמיד שהוא לריך לו ואית דאמרי לבלר שלריך לו גמי : **לו שפיה מגיה**. המודר אם בנו ואמר לולו הייתי יודע כו' בקונם זמן לא הייתי מדר : **ונעשה**. אותו בית : **בית הכנסת**. הלי עולד ממש הוא : **ר"ש מתיר וחכמים אוסרין**. דקסברי אין פותחין בעולד ובמ' מיר בפ' כ"ם (דף נב:) מפרש דזכיותו קטנים לר' אליעזר והודה להם : **גמ' מאי אין נדרים**. דקאמר (ז) (לן) רבי נדוך לר' אליעזר אין נדרים : **ניפרין יפה**. כדפרישין לעיל שלפיכך אין דעתו להתחרט מתוך שמחיימין עליו כל כך משום כבוד אביו ואמו לומר שמתחרט אבל אין מתחרט לגמרי : אין

רבי אליעזר אומר פותחין לאדם בכבוד אביו ואמו "אוסרין, אמר רבי צדוק "עד "שפותחין לו בכבוד אביו ואמו יפתחו לו בכבוד המקום, אם כן אין נדרים (ח) ומודים חכמים לר' אליעזר בדבר שבינו לבין אביו ואמו שפותחין לו בכבוד אביו ואמו ועוד אמר "רבי אליעזר "פותחין בנולד "וחכמים "אוסרין, כיצד אמר להם (ג) "שאני "נהנה לאיש פלוני" ונעשה סופר, או "שהיה משיא את בנו (ו) ואמר "אילו היתי יודע שהוא נעשה סופר או "שהיה משיא את בנו בקרוב לא הייתי נודר, "להם לבית זה שאני נכנס "ונעשה בית הכנסת "אילו הייתי יודע שהוא נעשה בית הכנסת לא הייתי נודר" רבי אליעזר מתיר וחכמים "אוסרין : **גמ'** מאי "אין נדרים? אמר אביי "אם כן אין נדרים ניתרין יפה ורבא

פנים לומר שפי' היה יודע שהוא מיקל בכבוד המקום היה נודר ופי' לא היה נמנע לכך מתחלה שקר לומר כן לבל בכבוד מזה לחת פותחין וכדתנן לקמן (דף סה:) פותחין לו מן הכתוב בהורה לולו היה יודע שפתה עובר על לא תסגה לם לחיך בלבבך כלום היה נודר מכוס דמלוה לחת כי הני דמני הגא לא תמירא להו לאינשי כולי האי ולי לפולו לדעתה דהכי היה נודר לא יפקר לומר לולו הייתי יודע שכן לא הייתי נודר והיינו גמי דתנן פותחין בכבודו : **ירושלמי** הכל מודים בכבוד רבו שהיו מעמיד דחניון ומורה רבר כמורה שמים הלכך אין פותחין בו : **גמ'** מאי אין נדרים ניתרין יפה. שלפולו לם היה נמלא[ה] לו היה נמלא[ה] מפני כבוד המקום לא יעיז פניו בכך לפני חכם, ויפקר ויאמר לולו הייתי יודע לא הייתי נודר נמלא שאין נדרים מותרין יפה ומכוס הכי מודה רבי אליעזר לרבנן שאין פותחין לו בכבוד המקום, ומיהו בכבוד אביו ואמו פליג, **דרבנן אסברי** דסבירא להו לא שנא בכבוד המקום ולא שנא בכבוד אביו ואמו אין לדם מועיל הלכך אין פותחין **ורבי אליעזר סבר** בכבוד המקום הוא דאין לדם מועיל אבל בכבוד אביו ואמו מועיל הלכך פותחין : ורבנן

שקולין הוא דם לפני המקום כלום היה נודר: אמרו לו אין נדרים, ובגמרא מפרש ליה: קונם שאיני נהנה לפלוני ונעשה סופר. ונלריך לו לפי שהוא כותב שטרות הכיולי[תו שמעית] בנו ונלריך לביתו לגיטפא בנו : ואין חכמים מודים. בגמרא מפרש טעמי : *) **אמרו** לו מת. ובגמרא פריך מת טלה הוא : ועוד תנן ר' [אליעזר] . קולא תהכת : **מאי** אין נדרים . תנן אביו אין נדרים יפה . כלומר שבלב מקיים הנדר ומתעה בוטא מומר שלבעה בן לא נדר :

*) ד"ה אין מיקר ס"ל כתולה

הגהות הב"ח (ה) בפשנה ומודים חכמים : (ג) שם אחיי נהנה כ"ל וכן לקמן : (ד) שם לת בנו בקרוב ותנר תולי היתי : (ז) רש"י ד"ה ר' אליעזר וכו' שלומרים לו תולי היית יודע שיתמרו על תביך : (ה) ד"ה וחכמים וכו' לו דעת לומר שיתחרט כם"ד ותנ"כ מ"ם תנר ר' נדוך עד וכו' ס"ל שיכולים לפתוח וכו' גמגמת מפרש לה כם"ר : (ו) ד"ה פותחין וכו' בשעת נדרו ועתידין לבוא : (ז) ד"ה מאי וכו' דקתנר ליה ר' נדוך לר' אליעזר כם"ד :

א א מיי' פ"ו מהלכות שבועות הל"י ופ"ד מהל' נדרים הל"י ה סמג לאוין רמב עוש"ע י"ד סימן רכח סעיף יח :

ב ב מיי' פ"ו מהלכות שבועות הל' ה עוש"ע י"ד סי סעיף י :

ג ג (מיי' שם) עוש"ע י"ד סי סעיף יח :

ד ד ה מיי' שם הל' יב עוש"ע שם סעיף יב :

ה ו (מיי' שם) עוש"ע שם סעיף י :

מפרש לה שם"ד ומה"ד דבר שבינו כו'

תוספות

רבי אליעזר אומר "אין פותחין לאדם בכבוד אביו . כלומר לולו היית יודע שמומרים עליך לאחיך ולאחיתם בכבוד וי"ת מיאתנו הכולם מוי לאת ולאם שהבדילו בן שקל בנדרים כזה : וחכמים מוסיפין . דמייתינן אמת יאתנייה ויאמר מדעת בן לא נלרכת ויפקר : **אמר** ר"ש בר לוזק. לתייה לדבני חכמים : עד שפותחין בכבוד אביו יפתחו בכבוד המקום. פירוש לולו היית יודע

"קונם" – בגמרא ג"כ

מיי נב:

פי' הרא"ש

רבי אליעזר אומר פותחין לאדם בכבוד אביו ואמו . ואומרים לו לולו היית יודע שיתמרו בעולם לאחיך ולאחיתם בני נידולאם כמה בנכסם קל בנדרים ומפלגת מאזני בכבודם כלום היית נודר : וחכמים אומרים . דמייתינן אמת מקור כי הוא בוש לומר שלא היה מניח בעבול כבודם וגמגמ שהכם מתיר נדר זה בלא מלאה ומייתי שיתו מתחרט דקי"ל פותחין במקצה ואין לריך למצוא לו פתח כשהוא ת מ ח ר ט ומעיקרא : **פתחו** לו בכבוד המקום . בת שקבלת על דבריו ר"ת כי היכי דפותחין בכבוד אביו ואמו ולא מייתינן אמת יקר, יפתחו לו גמי בכבוד המקום ויאמרו לו לולו היית יודע שהקב"ה מודה לך בפני המקום כלום היית נודר **לאמרו** לו . הפירוש דכי אליעזר מהא לא מסייען, דשאני ר"ש מודה בהא דולמי יבקר דלא תניא לומים כולי האי שיאמר שלא היה מניח בעבול זה ולא דמי לנכבע"ג *) דפתח להוא נגנא ים טופה כמדקרות תכב ולהא דאמרי' בריש מכבעה נדרים (לעיל כב.) דפתחין בפיפה דר' נתן המקיימו כאילו מקריב עליו קרבן דהיינו כבוד המקום דהתם תומר לו מן הפסוקים כהך דתנן במתני' (לקמן סה:) שעובר על לא תעשה ולא המקום ולא תעבור מבל היכא דמזכיר לו כבוד המקום אין לולו מיקר : כדבר שבינו לבין אביו ואמו . כגון שהדיר אביו ועוד אמר ר"ת . כגון שהדיר אביו ואילו ובתמהדם אחר שגדר ואילו ידע מעיקרא שיתמהדם דבר זה לא היה נודר : **וחכמים אומרים** . דפעמת דתכפה מקום שע"י מכשה נעקר הנדר מעיקרו וכדבר שאינו מלוי נעשה נדר פעום מעיקרו כי בשביל זה לא היה מניח מלידור כי היה קבור שלא יתמהדם דבר זה לא היה נודר : **וחכמים אומרים** . דפעמת דתכפה מקום שע"י מכשה נעקר הנדר מעיקרו כי בשביל זה לא היה מניח מלידור כי היה קבור שלא יבא לעולם : ונעשה סופר . תלמיד מכם וכבל לריכין לו : **ונשיס משיא את בנו** . כגון שהדיר מהנאת בנו בתוך זמן ויעיכב בילך לחופת בנו : **גמ'** מ"ש אין נדרים ניתרין לכתם. דפתאמה דבכבוד המקום מייבא בכל הנדרים ואם יפתחו לו בכבוד המקום בשידור פעם אחת לא יבא לכתם להתיר לו אלא יפתחו זה בפתח לעצמו והוא אלא מיהו יודע דהוא מיהו מומל אבל מחרים מותלין לו : בשעת

*) [ע"ל לר"נ]

ו ו מיי' שם הל' ט עוש"ע י"ד סי סעיף יח :

ז ז מיי' שם הל' יא עוש"ע שם סעיף יט :

ח ח מיי' שם הל' יב עוש"ע שם סעיף כ :

ט ט מיי' שם הל' יג עוש"ע שם סעיף כא :

י י מיי' שם הל' יד עוש"ע שם סעיף כב :

כ כ מיי' שם הל' טו עוש"ע שם סעיף כג :

ל ל מיי' שם הל' טז עוש"ע שם סעיף כד :

מ מ מיי' שם הל' יז עוש"ע שם סעיף כה :

נ נ מיי' שם הל' יח עוש"ע שם סעיף כו :

ס ס מיי' שם הל' יט עוש"ע שם סעיף כז :

ע ע מיי' שם הל' כ עוש"ע שם סעיף כח :

פ פ מיי' שם הל' כא עוש"ע שם סעיף כט :

צ צ מיי' שם הל' כב עוש"ע שם סעיף ל :

ק ק מיי' שם הל' כג עוש"ע שם סעיף לא :

ר ר מיי' שם הל' כד עוש"ע שם סעיף לב :

ש ש מיי' שם הל' כה עוש"ע שם סעיף לג :

ת ת מיי' שם הל' כו עוש"ע שם סעיף לד :